
Az IBCLC laktációs szaktanácsadók feladatai a szülészeti intézményekben, különös tekintettel a bababarát kórházakra

Bevezetés

Európában mindenütt a közegészségügy egyik legfontosabb kérdése, hogyan lehetne minél inkább védeni, támogatni és elősegíteni a szoptatást. Az alacsony szoptatási aránynak és a korai elválasztásnak számos fontos egészségügyi és társadalmi vonatkozása van: hátrányosan hat a nőkre, a gyerekekre, a közösségre és a környezetre, többletköltséget ró az adott ország egészségügyi ellátó rendszerére, és egyenlőtlen egészségügyi esélyeket teremt. A szoptatás támogatása a legköltséghatékonyabb egészségügyi intézkedések közé tartozik, melynek kiemelkedő eleme a bababarát egészségügyi ellátás megteremtése.

Az egészségügyi szektort érintő intézkedések legfőképpen akkor hatékonyak, ha egységes csomagot képeznek: ebbe beletartozik a dolgozók képzése, laktációs szaktanácsadó IBCLC kinevezése, írásos tájékoztató anyag eljuttatása a dolgozókhöz és a páciensekhez és a rooming-in rendszer bevezetése.

Az IBCLC laktációs szaktanácsadó az egészségügyi team tagja

Mivel a laktáció kérdésköre kevés hangsúlyt kap az orvosképzésben csakúgy, mint az egészségügyi szakdolgozók képzésében, az egészségügyi szakemberek számottevő része nem rendelkezik kellő elméleti és gyakorlati ismerettel ahhoz, hogy e speciális területre vonatkozó problémákat orvosolják.

Ezért van szükség olyan, a humán laktáció területén magasan képzett szakemberekre, akik segítik az édesanyákat abban, hogy a kezdeti nehézségeken túljussanak s a szoptatás zökkenőmentesen folytatódhassék mindaddig, amíg azt az anya és a gyermek kölcsönösen kívánják.

Az IBCLC laktációs szaktanácsadó olyan specialista, aki a szoptató anya és a szoptatott csecsemő különleges igényeit szem előtt tartva megelőzi, felismeri, illetve segít megoldani a szoptatással kapcsolatos problémákat. Az IBCLC nem helyettesíti a védőnőt, csecsemős nővért vagy a gyermekorvost, sokkal inkább együtt dolgozik velük, munkájával kiegészíti az ő munkájukat. A világ számos országában találunk IBCLC laktációs szaktanácsadókat az egészségügyben: kórházakban, klinikákon és magánpraxisban egyaránt. Eredeti végzettségüket tekintve orvosokat, nővéreket, védőnőket, szülésznőket, pszichológusokat, egészségnevelőket, szociális munkásokat és egyéb segítő-foglalkozásúakat találunk köztük.

Az IBCLC laktációs szaktanácsadó képzettségi területe

Anyai- és csecsemő anatómia, élettan, endokrinológia, táplálkozás, biokémia, immunológia, fertőző betegségek, anyai- és csecsemő patológia, farmakológia, toxikológia, pszichológia, szociológia, antropológia, csecsemő növekedése, fejlődése, kutatási eredmények értékelése, a tanácsadáshoz kapcsolódó etikai- és jogi ismeretek, szoptatással kapcsolatos technikai tudnivalók, szoptatást segítő eszközök használata, egészségnevelés, a WHO és egyéb nemzetközi szervezetek munkájának, ajánlásainak ismerete.

A laktációs szaktanácsadótól elvárható személyes adottságok

- a segítő hivatás megfelelő gyakorlásához elvárható, magas szintű erkölcsi, etikai érzék
- a segítségre szoruló embertárs, és problémája iránti hiteles empátiás képesség
- megfelelő nyitottság, a kliens feltétlen elfogadására való képesség
- őszinte, hiteles, nyílt kommunikációra való készség – helyes problémafelismerő és jó probléma-megoldó képesség
- társszakmákkal való együttműködésre való képesség

Az IBCLC laktációs szaktanácsadó feladatai a bababarát kórházakban

Az IBCLC laktációs szaktanácsadó:

- Aktívan támogatja és népszerűsíti a szoptatást a páciensek és a családok körében.
Ennek keretében:
 - szoptatásra felkészítő és szoptatást segítő tanfolyamokat tart várandósoknak és szoptató anyáknak
 - megfelelő ismeretterjesztő anyagokat dolgoz ki az anyák és családok számára
 - szoptatási tanácsadói telefonvonalat tart fent
 - szoptatási ambulanciát vezet
 - támogatja a szoptató munkatársakat
- Támogatja és segíti az anyákat szoptatási céljaik elérésében.
Ennek keretében:
 - együttműködik az egészségügyi személyzettel a szoptató anyák támogatásában
 - segítséget nyújt az anyáknak a felmerülő szoptatási nehézségek megoldásában
 - a csecsemő kezelőorvosával együttműködve táplálási tervet dolgoz ki a szopási nehézséggel küszködő, koraszülött vagy beteg csecsemő számára
 - együttműködik az egészségügyi személyzettel a laktáció idején intenzív vagy egyéb kórházi ellátást igénylő anyák esetén a szoptatással kapcsolatos nehézségek áthidalására
 - együttműködik az egészségügyi személyzettel a szoptatás fenntartására csecsemők és kisgyermek kórházi ellátása idején, az újszülött koron túl
 - konzultál a beteg anya és/vagy csecsemő orvosával gyógyszeres kezelésükkel kapcsolatban
 - megszervezi a szoptatási nehézséggel küzdő anyák utánkövetését
 - pácienseinek szoptatással kapcsolatos adatait pontosan dokumentálja
 - gondoskodik a szükséges szoptatási segédeszközök rendelkezésre állásáról, nyilvántartja a készleteket, szükség szerint utánrendeli az egyes tételeket
- Aktívan részt vesz az intézmény szoptatást támogató bizottságában.
Ennek keretében:
 - felügyeli a bababarát ellátás monitorozásával kapcsolatos dokumentáció elkészítését
 - az érintett személyzettel közösen felülvizsgálja az ellátási gyakorlatot, az irányelveket, beavatkozásokat és az anya-csecsemő ellátás egyéb aspektusait annak érdekében, hogy a bababarát elvek folyamatosan érvényesüljenek és a szoptató anya-csecsemő párok szükségleteinek megfelelően, beleértve Az anyatejet helyettesítő készítmények marketingjének nemzetközi kódexe által előírtakat is

- Megtervezi, felügyeli és koordinálja az évenkénti vagy szükség szerinti képzéseket.
Ennek keretében:
 - felülvizsgálja és a korszerű ismereteknek megfelelően átdolgozza az oktatóanyagokat
 - továbbképzéseket, eligazításokat szervez és/vagy tart a klinikai és nem-klinikai dolgozók és az újonnan munkába álló munkatársak számára
 - felelős a képzés dokumentálásáért
- Információforrásként szolgál a laktáció és szoptatás témakörében.
Ennek keretében:
 - alapos és naprakész elméleti tudással és gyakorlati készséggel rendelkezik a laktáció élettanát és a szoptatás klinikai kérdéseit illetően
 - konzulensként szolgál szoptatási kérdésekben
 - szakirodalmi könyvtárat tart fenn

A szülészeti intézményekben kívánatos évi 1000 szülésre 1 IBCLC teljes munkaidőben történő alkalmazása.

Hivatkozások:

1. León-Cava N, Lutter C, Ross J, Martin L. Quantifying the benefits of breastfeeding: a summary of the evidence. Pan American Health Organization, Washington DC, 2002.
2. http://www.paho.org/English/HPP/HPN/Benefits_of_BF.htm
3. EU Project on Promotion of Breastfeeding in Europe. Protection, promotion and support of breastfeeding in Europe: current situation. European Commission, Directorate for Public Health, Luxembourg, 2003 (A szoptatás védelme, támogatása és elősegítése Európában: Indítvány, 2003.)
4. Candidate Information Guide for the IBCLC Exam
5. Clinical Competencies for IBCLC Practice
6. The Lactation Consultant: Roles and Responsibilities. in: Riordan-Wambach: Breastfeeding and Human Lactation. 5th ed.2014. p13.